

The relationship between quality of life and political and social satisfaction (a case study of the citizens of Shahrekord)

Alireza Maliki¹
Mohammad Ali Chit Saz²
Asghar Mohammadi³

Received: 10 April 2023
Reception: 11 Juner 2023

Abstract

The present study, which aims to investigate the relationship between quality of life and social satisfaction with the level of social commitment of the citizens of Shahrekord, is an applied survey in terms of its purpose, extensive in terms of its scope, small in terms of scope, and a cross-sectional survey in terms of time. The research method in this research is the survey method, and the data collection tool is a researcher-made questionnaire. The statistical population of this research is all the citizens of Shahrekord city over 18 years of age, whose number according to the latest statistics is about 185 thousand people, of which 384 people have been selected as the sample size based on Sample Power software. The results of the research indicate that between the total amount of quality of life (0.36) and its dimensions, i.e. physical quality of life (0.37), mental-psychological quality of life (0.33), social quality of life (0.45), Economic quality of life (0.30), hope for the future (0.34) and also between the total amount of social satisfaction (0.43) and its dimensions, i.e. satisfaction with family (0.28), satisfaction with health (0.38) and satisfaction with the government (0.26), there is a positive and direct relationship with the social commitment of citizens. Based on the findings of the relationship between demographic variables and the dependent variable, the level of social commitment of women (average 3.64) is more than men (average 3.43) and married people (average 3.68) is more than single people (average 3.8).

---

¹ Sociology doctoral student, cultural sociology major, Dehaghan branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

² Assistant Professor of Sociology Department, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran (corresponding author)

³ Associate Professor of Sociology Department, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

ارتباط کیفیت زندگی و رضایت سیاسی و اجتماعی

(مطالعه موردی شهروندان شهرستان شهرکرد)

علیرضا مالکی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۲۱

محمدعلی چیت ساز^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۱

اصغر محمدی^۳

چکیده

پژوهش حاضر که با هدف بررسی ارتباط بین کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی با میزان تعهد اجتماعی شهروندان شهرکرد می باشد، از نظر نوع هدف یک بررسی کاربردی، از نظر وسعت پهنانگر، از نظر دامنه خرد و از نظر زمانی یک بررسی مقطعی است. روش تحقیق در این پژوهش روش پیمایش، و ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر، تمامی شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر شهرکرد می باشد که تعداد آنها بر اساس آخرین آمار در حدود ۱۸۵ هزار نفر بوده که تعداد ۳۸۴ نفر از آنان بر اساس نرم افزار سمپل پاور به عنوان حجم نمونه انتخاب شده اند. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین میزان کل کیفیت زندگی (۰/۳۶) و ابعاد آن یعنی کیفیت زندگی جسمی (۰/۳۷)، کیفیت زندگی روحی - روانی (۰/۳۳)، کیفیت زندگی اجتماعی (۰/۴۵)، کیفیت زندگی اقتصادی (۰/۳۰)، امید به آینده (۰/۳۴) و همچنین بین میزان کل رضایت اجتماعی (۰/۴۳) و ابعاد آن یعنی رضایت از خانواده (۰/۲۸)، رضایت از سلامتی (۰/۳۸) و رضایت از دولت (۰/۲۶)، با تعهد اجتماعی شهروندان ارتباط مثبت و مستقیم وجود دارد. بر اساس یافته های حاصل از ارتباط بین متغیرهای جمعیتی و متغیر وابسته، میزان تعهد اجتماعی زنان (میانگین ۳/۶۴) بیشتر از مردان (میانگین ۳/۴۳) و افراد متأهل (میانگین ۳/۶۸) بیشتر از افراد مجرد (میانگین ۳/۳۸) بوده است. بین متغیر درآمد خانوار و تعهد اجتماعی (۰/۴۲) نیز ارتباط مثبت و مستقیم مشاهده شد. اما بین متغیرهای جمعیتی سن با تعهد اجتماعی شهروندان ارتباط معناداری مشاهده نشد.

کلید واژگان: تعهد اجتماعی، کیفیت زندگی، رضایت اجتماعی، رضایت از کیفیت زندگی، شهرکرد؛

دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، گرایش جامعه‌شناسی فرهنگی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران
malekishahrakialireza@gmail.com

آستادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران (نویسنده مسئول)
Mad3175@yahoo.com

دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران
asghar.mo de@gmail.com

مقدمه .

تعهد اجتماعی، معنایی کهن در اندیشه بشری دارد. تعهد اجتماعی نشان می دهد که هر فرد نسبت به بقیه افراد جامعه وظیفه دارد زیرا به آن تعلق دارد. جامعه ای متشکل از هر شخصی است که در آن شرکت می کند و آنچه انجام می دهد یا انجام نمی دهد، حتی اگر عملی حداقلی باشد، زندگی اجتماعی را تحت تأثیر قرار می دهد. تعهد یا تعهد هر انسانی برای دستیابی به رفاه جمعی و کمک به تعادل اجتماعی با بقیه افراد جامعه است.

تعهد اجتماعی یک موجودیت تاریخی است، بدین معنی که تغییر می کند و با زمان، مکان و ذهنیت افرادی که در یک زمان خاص زندگی می کنند سازگار می شود. در هر دوره، حس خوب و بد بسته به پیشرفت تاریخی و فرهنگی جامعه تغییر می کند. تعهد اجتماعی یک قانون غیر اجباری تلقی می شود یا قانون نرم نیز نامیده می شود. این در توافقات مختلف بین المللی منعکس شده است. از جمله موارد قابل توجه «بیانیه جهانی اخلاق زیستی و حقوق بشر» است که توسط یونسکو تصویب شده است. این مفهوم به موسسات یا بخشهایی که پیشنهادات برای ایجاد آگاهی از تعهد اجتماعی که باید انجام دهند، تاسیس شده است. مسئولیت افراد با جامعه اخلاقی است. علاوه بر این، قوانین همزیستی توسط نهادی تعیین می شود که بیشترین قدرت را در آن زمان دارد، بنابراین می توان از کلیسا، دولت یا شرکت ها نام برد.

تعهد اجتماعی از عوامل متعددی متأثر است که از جمله مهم ترین آنها کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی می باشد. چرا که بدون داشتن رضایت از وضعیت زندگی ناخواد آگاه تعهد شخص می تواند کاهش یابد. یکی از شاخص های بهداشت روانی میزان کیفیت زندگی است. کیفیت زندگی به عنوان مفهومی برای نشان دادن میزان رضایت فرد از زندگی و به عبارتی معیاری برای تعیین رضایت و عدم رضایت افراد و گروه ها از ابعاد مختلف زندگی است. این ابعاد می تواند زمینه های تغذیه ای، آموزشی، بهداشت، امنیت و اوقات فراغت را شامل شود؛ از طرف دیگر امروزه در ادبیات برنامه ریزی توسعه مباحث کیفیت زندگی به عنوان یک اصل اساسی پیوسته مورد نظر برنامه ریزان و مدیران امر توسعه است (قنبری و دیگران، ۱۳۹۵: ۶۸).

در بحث های مربوط به کیفیت زندگی، تنها زیستن مهم نیست، بلکه کیفیت آن دارای اهمیت است. نگرانی از کیفیت زندگی یکی از مشخصه

های جامعه معاصر است و حیطة ی مربوط به کیفیت زندگی و سنجش آن شاید در هیچ زمانی به اندازه ی امروز وسیع نبوده است. اقتصاددانان، دانشمندان و دولت مردان هرکدام از دیدگاه خاصی به آن می نگرند.

بنابراین با توجه به توضیحات داده شده و بنابراین بررسی ارتباط بین کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی با میزان تعهد اجتماعی شهروندان شهرکرد موضوعی قابل بررسی علمی است. مسئله ای اساسی و قابل بررسی است و در پژوهش حاضر در ۵ فصل به بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مرتبط با اعتماد اجتماعی در بین زنان سرپرست خانوار شهر قشم با تاکید بر دینداری پرداخته شده است. در فصل اول کلیات تحقیق از جمله بیان مسئله، اهمیت و ضرورت پژوهش، اهداف و فرضیات و روش تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل دوم مفاهیم اصلی و مرتبط با موضوع تحقیق و همچنین سوابق داخلی و خارجی مرتبط با پژوهش و در نهایت مبانی و چهارچوب نظری تحقیق بررسی شده است. در فصل سوم روش تحقیق و در فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده ها در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی مورد مطالعه قرار گرفته است. و در نهایت در فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادات اجرایی و پژوهشی بررسی شده است.

تعهد اجتماعی محور اتصال گروه ها بوده و به اعضای گروه این توانایی را می دهد که وظایف و حقوق خود را درخواست کنند و با خود خصلت هایی را به همراه می آورد که می تواند برای گروه مورد نیاز باشد و در اشکال قویتر، تعهد اجتماعی به ملاحظات اخلاقی (با دوری از آسیب رساندن و توییح و ...) مربوط می شود (تاملا^۱ و همکاران، ۲۰۰۳: ۴۶). از جمله عوامل مرتبط با تعهد اجتماعی رضایت اجتماعی و کیفیت زندگی می باشد. رضایت اجتماعی به عنوان سطحی از آگاهی فردی و یا به عبارت بهتر، ارزیابی شناختی از کیفیت زندگی تعریف شده که ممکن است یک ارزیابی کلی و جامع را به همان خوبی یک ارزیابی در حوزه های اختصاصی زندگی (خانواده، خود، ...) منعکس نماید. کیفیت زندگی به عنوان مفهومی برای نشان دادن میزان رضایت فرد از زندگی و به عبارتی معیاری برای تعیین رضایت و عدم رضایت افراد و گروه ها از ابعاد مختلف زندگی است. این ابعاد می تواند زمینه های تغذیه ای، آموزشی، بهداشت، امنیت و اوقات فراغت را شامل شود؛ از طرف دیگر امروزه در ادبیات برنامه ریزی توسعه مباحث کیفیت زندگی به عنوان یک

1. Tuomela

اصل اساسی پیوسته مورد نظر برنامه ریزان و مدیران امر توسعه است (قنبری و دیگران، ۱۳۹۵: ۶۸).

تعهد اجتماعی به عنوان یکی از ارکان مهم اجتماعی، شرایط تنظیم امور را فراهم کرده، به قابلیت نظم و ثبات اجتماعی می افزاید و پیش بینی امور و جریان های اجتماعی را نیز تسهیل می کند. تعهد به کارکردی بودن یک گروه اجتماعی کمک می کند، چنانکه یکپارچگی تعهدات فردی موجب ایجاد تعهد اجتماعی می شود. برای اینکه افراد جامعه افرادی متعهد داشته باشند لازم است رضایت اجتماعی و کیفیت زندگی آنها را تأمین کند. کیفیت زندگی، مفهومی پیچیده و چند بعدی است که تحت تأثیر مولفه هایی چون زمان و مکان و ارزش های فردی و اجتماعی قرار دارد، و از این رو معانی گوناگونی برای افراد و گروه های مختلف بر آن مترتب است. برخی آنرا به عنوان قابلیت زیست پذیری یک ناحیه، برخی دیگر به عنوان اندازه ای برای میزان جذابیت و برخی به عنوان رفاه عمومی، بهزیستی اجتماعی، شادکامی، رضایتمندی و مواردی از این دست تعبیر کرده اند (اپلی و منون^۱، ۲۰۰۸: ۲۹۲ - ۲۸۸). تداوم تعهد فرد به نظام اجتماعی ریشه در رضایت از خود، جامعه و به طور کلی شرایط زندگی فرد دارد. هر فرد از طریق تحلیل شرایط پیرامون خود، می تواند اوضاع فردی خویش را دریافته و به ارزیابی آن پردازد. عواطف مثبت در مورد شرایط خود اگرچه عنصری ذهنی است، ریشه در شرایط عینی دارد. این حقیقت را نمی توان نادیده انگاشت که مولفه های اصلی در ارزیابی مثبت و منفی هر فرد تحلیل و ارزیابی ذهنی او از شرایط خود و جامعه در مقایسه با دیگران است. چنانچه ارزیابی فرد از اوضاع شخصی یا زندگی خود به نتایج منفی بینجامد، این احساس منفی در همان بخش محدود نمانده و بسیاری از رفتارها و گرایشات فرد به وضعیت فردی و شرایط اجتماعی را تحت تاثیر قرار می دهد و متحول می کند (علی بابایی و باینگانی، ۱۳۹۰: ۱۸). بنابراین لازم است ارتباط بین کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی با میزان تعهد اجتماعی شهروندان شهرکرد مورد بررسی قرار گیرد.

شهر شهرکرد به عنوان مرکز استان چهارمحال بختیاری یکی از شهرهایی می باشد که تا حدودی دارای بافت سنتی بوده و اما این سنت گرائی در سال های اخیر با افزایش دسترسی و استفاده از رسانه های جمعی با چالشی جدی روبرو شده است. بدین ترتیب که چالش بین سنت و

1. Epley and Menon

مدرنیته افراد ساکن را با نوعی دوگانگی روبرو ساخته است و این موضوع بیشتر بر زندگی افراد به ویژه از لحاظ مراودات و ارتباطات اجتماعی و همچنین روی آوردن به فعالیت های خارج از خانه تأثیرگذار بوده است. همچنین افراد ساکن در این شهر به علت وجود مشکلات متعدد در زندگی به ویژه مشکلات اجتماعی و کمبود امکاناتی که در نهایت به بروز پایین آمدن رضایت اجتماعی و کیفیت زندگی منتهی می گردد با مسائلی روبرو گردیده اند که در صورت عدم توجه می تواند در نهایت به پایین آمدن تعهد اجتماعی آنها منتهی گردد. همچنین در شهر شهرکرد به دلیل وجود ایلات و طوایف و لهجه های مختلف گرایش های هویتی نیز با چالش روبرو می شود. به گونه ای که بعضی از افراد هویت قومی شان را به هویت ملی ترجیح می دهند و بنابراین افراد با چالش های هویتی روبرو می شوند. بدون شک یکی از عواملی که می تواند وضعیت این شهر فقیر و محروم را بهبود ببخشد تعهد اجتماعی ساکنان است. تعهد اجتماعی متضمن ترجیح نفع جمعی بر نفع فردی و قبول انتظار جامعه برای گذشتن از نفع فردی است که این وضعیت باعث پیشرفت جامعه می شود. لذا با عنایت به موارد عنوان شده پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال اصلی می باشد که یا بین کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی با میزان تعهد اجتماعی شهروندان شهرکرد ارتباط وجود دارد؟

۱-۲. مفاهیم و اصطلاحات

۱-۱-۲. تعریف رضایت

مفهوم رضایت یک مفهوم ملموس و آشناست که در زندگی اجتماعی کاربرد فراوان دارد در زمینه های مختلف مورد استفاده قرار می گیرد اما از آنجا که لازم است منظور خود را از این پژوهش از رضایتمندی روشن کنیم جهت دقت بیشتر به تعاریف متعددی که از رضایتمندی شده است اشاره می کنیم:

محمدصادق مهدوی به نقل از دایره المعارف فلسفه و روانشناسی رضایت را اینگونه تعریف می کند:

«رضایت خوشایندی بر آمده از آگاهی به یک وضعیت راحت است که معمولاً با ارضای بعضی از تمایلات خاص پیوند خورده است و از آنجا که رضایت همراه خوشایندی است لذا (اولاً به وسیله منابع خوشایندکننده نظری محدود است افراد خوشایندی را از ارضای نیازهای فیزیولوژیک

(رده‌ی پایین) به دست می‌آورند اما رضایت را از احساسات آگاهانه‌ی جهت‌دار و با دلیل مثل دوستی، تلاش‌های عقلانی، موفقیت در یک نقشه‌ی حساب شده و غیره به دست می‌آورند؛ ثانیاً این که رضایت به وسیله درجه‌ای مبنی از ادراک آگاهانه‌ای که از حالت خویشاوندی و یا موضوعش به دست می‌آید محدود می‌شود».

خوشایندی ممکن است به رضایت تبدیل شود افراد رضایت را در فکر کردن به وضعیتی که در وهله اول از خوشایندهای آن‌ها حاصل می‌شود به دست می‌آورند (مهدوی، ۱۳۹۵: ۱۷-۱۶).

۲-۱-۲. تعریف رضایت اجتماعی

مطالعه رفتار آدمی و شناخت عواملی که موجب تقویت یا تغییر آن می‌شود از موضوعات مورد بحث میان اندیشمندان علوم اجتماعی و رفتاری است. یکی از این مسائل، رضایت اجتماعی و پایبندی فرد به اصول و قوانین حاکم در جامعه است. بدون شک تعهد اجتماعی که به معنی هماهنگی اجزای نظام اجتماعی جهت دستیابی به اهداف نظام است در راستای رضایت اجتماعی پدید آمده و این امر یکی از خصوصیات مهم جامعه ایده‌آل است و زمانی حاصل می‌شود که اعضای آن جامعه به‌عنوان عناصر تشکیل‌دهنده اجزای نظام اجتماعی وظایف خود را شناخته، به آن عمل کرده و همچنین خود را در برابر هموعان مسئول بدانند.

رضایت بر تجربه شناخت دلالت دارد که به‌عنوان اختلاف ادراک شده بین آرزو و پیشرفت در زندگی (یعنی تحقق آرزو) تعریف می‌شود. رضایت را باید یکی از عناصر وفاق اجتماعی دانست که فقدان آن (نارضایتی) هر نظام اجتماعی را دچار مشکل خواهد کرد. کمرنگ شدن تعهدات ارزشی، بی‌تفاوتی اجتماعی، احساس سرخوردگی و در نهایت بی‌هنجاری اجتماعی ازجمله پیامدهای نارضایتی اجتماعی است. نظریه سلسله مراتب نیازهای مازلو، نظریه اسناد یا دلیل‌تراشی، نظریه برابری و نیز نظریه محرومیت نسبی و ارزش منزلت، ازجمله نظریاتی هستند که مستقیم یا غیرمستقیم بازتاب‌های نارضایتی اجتماعی را در سطوح خرد و کلان جامعه به‌تصویر می‌کشند و از پیامدهای ناگوار آن برای جامعه خبر می‌دهند. بین جامعه‌شناسان نیز می‌توان نظریه «آنومی» دورکیم، «بیگانگی» مرتن و «قدرت» پارسونز را برای تحلیل پیامدهای نارضایتی به‌کار برد. تحقیقات قابل توجهی برای سنجش میزان رضایت و نارضایتی در سطح منطقه‌ای و ملی انجام شده که بیانگر وضعیت اجتماعی ایران از حیث میزان رضایتمندی است (بهرامپور و قلی‌زاده، ۱۳۹۵: ۴۴ - ۴۰).

رضایت فردی را می‌توان در وضعیت سلامت، وضعیت شغلی و اوضاع مالی بررسی کرد. پژوهش‌های انجام شده (چهار پژوهش) نشان می‌دهد که میزان رضایت از وضع سلامتی در دوران انقلاب اسلامی روبه‌فزونی بوده است به‌نحوی که در سال‌های ۱۳۸۵، ۸/۷۲ درصد، ۱۳۸۹، ۳/۷۵ درصد و ۱۳۹۲، ۸۱ درصد شاهد افزایش چشمگیر رضایت از سلامت هستیم که مستقل از وضع روبه‌بهبود سطح بهداشت عمومی نیست. گروهی از کارشناسان در پی این امر هستند که از طریق عملیاتی کردن مفهوم «ارتقای سلامت» اهداف کلی شعار «بهداشت برای همه» را با زمینه‌های اجتماعی سلامت در مفهوم عام پیوند بزنند (رستمی و دیگران، ۱۳۹۶: ۹۷).

آنان معتقدند که ارتقای سلامت در حقیقت در برگیرنده زمینه‌های اقدام اجتماعی برای توسعه سطح سلامت است. ارتقای سطح سلامت بر این اساس از دو طریق امکان‌پذیر است که یکی از آنها توسعه شیوه‌های سالم زندگی و اقدام اجتماعی برای سلامت است و دیگری ایجاد شرایطی است که زیستن در یک حیات سالم را امکان‌پذیر سازد. موضوع اول دربرگیرنده توانمندسازی انسان‌ها از طریق آگاهی‌ها و مهارت‌های ضروری برای یک زندگی سالم است و موضوع دوم تأثیرگذاری بر سیاستگذاران به‌گونه‌ای که سیاست‌های عمومی و برنامه‌های حامی سلامت عمومی را در سطح جامعه پیگیری کنند که پیشگیری از انحرافات اجتماعی از گسترده‌ترین ارکان این بخش است (رستمی و دیگران، ۱۳۹۶: ۹۷).

۲ - ۲. پیشینه تحقیق

۱ - ۲ - ۲. تحقیقات داخلی

- حسینی نژاد ماه خاتونی و دیگران (۱۴۰۱) پژوهشی را با عنوان « بررسی ارتباط بین تعهد اجتماعی و مشارکت سیاسی در بین شهروندان شهر بندرعباس» به انجام رساندند. در این تحقیق آمده است که موضوع مشارکت سیاسی و چگونگی تحقق آن، ریشه در تاریخ دیرینه ملت‌ها دارد و امروز این مفهوم اهمیت دو چندان پیدا کرده است و مشارکت در عرصه‌های گوناگون همواره مورد بحث بسیاری از اندیشه‌گران و صاحب‌نظران بوده است. با توجه به اهمیت بحث از مشارکت سیاسی، پژوهش حاضر با استفاده از روش میدانی، تکنیک پیمایش، ابزار پرسشنامه و استفاده از نرم افزارهای SPSS و Smart PLS، به دنبال پاسخ به

این سؤال اصلی می باشد که آیا بین ابعاد مختلف تعهد اجتماعی و مشارکت سیاسی در بین شهروندان شهر بندرعباس وجود دارد؟ جامعه آماری پژوهش حاضر شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر بندرعباس می باشد که تعداد آنها در حدود ۴۵۰ هزار نفر بوده و ۳۸۴ نفر از آنها به عنوان حجم نمونه مورد بررسی قرار گرفته شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین میزان کل تعهد اجتماعی (۰/۳۵) و ابعاد آن یعنی رعایت داوطلبانه هنجارها (۰/۴۳)، درونی شدن ارزش ها (۰/۳۷)، پابندی به جامعه (۰/۴۰)، یکسان پنداری خود با دیگران (۰/۳۲) و پابندی به خانواده (۰/۲۵) با مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط مثبت و مستقیم و معنادار وجود دارد. بنابراین تمامی فرضیه های پژوهش تأیید می شوند. نتایج حاصل از مدل معادله ساختاری (Smart PLS) نیز نشان دادند که در کل اثر متغیر مستقل اعتماد اجتماعی بر مشارکت سیاسی شهروندان به میزان ۰/۵۵ می باشد.

- قشلاقی و دیگران (۱۴۰۰) پژوهشی را با عنوان «نقش هم‌نوايي اجتماعی و تعهد اجتماعی در تفسیرگرایی بلومر در معلمان مقطع متوسطه» به انجام رساندند. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هم‌نوايي اجتماعی و تعهد اجتماعی در تفسیرگرایی بلومر در معلمان مقطع متوسطه انجام گرفت. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه معلمان مقطع متوسطه شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ تشکیل داد. از این جامعه نمونه ای به حجم ۱۲۰ نفر به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب گردید و به پرسشنامه محقق ساخته تفسیرگرایی و هم‌نوايي اجتماعی و پرسشنامه تعهد اجتماعی پاسخ دادند. نتایج ضریب همبستگی نشان داد که تفسیرگرایی با نمره کل هم‌نوايي اجتماعی و تعهد اجتماعی رابطه مثبت و معنادار دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد ۱۱ درصد از کل واریانس تفسیرگرایی به وسیله هم‌نوايي اجتماعی و تعهد اجتماعی تبیین می شود.

- رستمی و دیگران (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان «اثر بخشی آموزش گروهی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر سازگاری اجتماعی سالمندان» به انجام رساندند. پژوهش حاضر با هدف بررسی اثر بخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر سازگاری اجتماعی در سالمندان انجام شد. روش پژوهش، نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل بود. پس از مصاحبه و اجرای پرسشنامه سازگاری اجتماعی از بین واجدین

شرایط ۲۰ سال‌مند مرد پذیرفتند تا در پژوهش شرکت کنند که به شیوه‌ی تصادفی در دو گروه (۱۰ نفر گروه آزمایش و ۱۰ نفر گروه گواه) جایگزین شدند. ۸ جلسه‌ی ۶۰ دقیقه‌ای درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در طی چهار هفته برای گروه آزمایش به صورت گروهی انجام شد. نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس تک متغیره و چند متغیره نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد اثر معنیداری بر سازگاری اجتماعی دارد. همچنین درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر خرده‌مقیاس‌های خانوادگی، جسمانی، عاطفی، شغلی و اجتماعی اثرگذار بوده است. در نتیجه درمانگری مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند بر سازگاری اجتماعی موثر باشد.

۲-۲-۲. تحقیقات خارجی

- فیلیپس^۱ (۲۰۲۰) با انجام پژوهشی تحت عنوان «مشارکت اجتماعی و رضایت اجتماعی» در بین افراد بزرگسال نیوها مشاهیر آمریکا و با حجم نمونه ۷۵۰ نفری چنین نتیجه می‌گیرد که مشارکت اجتماعی موجب افزایش رضایت اجتماعی می‌گردد.

- تسای و وانگ^۲ (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان «نقش متغیر مداخله‌گر رضایت از پرداخت بر رابطه میان تعهد حرفه‌ای و سازمانی» به بررسی عوامل فردی اثرگذار بر تعهد حرفه‌ای و سازمانی پرداخته‌اند. یافته‌ها ارتباط مثبت معنی‌دار بین تعهد حرفه‌ای و سازمانی نشان داد.

- لاور و یون^۳ (۲۰۱۸) در تحقیقی با استفاده از نظریه مبادله به ویژه نظریه بلاو و امرسون، عواملی که باعث افزایش یا کاهش تعهد می‌شوند را مورد بررسی قرار داده‌اند. آن‌ها تکرار و فراوانی مبادله و فشار قدرت حاصل از آن را بر روی احساس تعهد در روابط متقابل درون یک شبکه مبادله کوچک بررسی نموده‌اند. آن‌ها نتیجه گرفته‌اند که فراوانی مبادلات عامل ایجاد تعهد و برابری قدرت و انسجام در مبادله، عامل موثر بر افزایش مبادله است.

- بررسی لاگلین و هیوبنر^۴ (۲۰۱۷) رضایت از زندگی اجتماعی را ارزیابی شناختی فرد از کیفیت زندگی خود دانسته، با توجه به کاستی‌های پژوهش‌های انجام شده در زمینه رضایت از زندگی در میان نوجوانان به معرفی مقیاس مناسب نوجوانان و مؤلفه‌های آن پرداخت.

1 . Philips
2 . Tsai & Wang
3 . Lawler & Yoon
4 . Laughlin & Huebner

۳-۲. مبانی نظری

۱-۳-۲. نظریه های رضایت اجتماعی

۱-۱-۳-۲. نظریه لذت گرایی اجتماعی^۱

حکم لذت طلبی - با حداکثر رساندن شادی و خوشبختی و به حداقل رساندن درد و ناراحتی، هزاران سال قبل توسط آریستوپس^۲ فردی که از رضایت و خوشنودی احساسی فوری پشتیبانی کرد، مطرح شد. حکم لذت طلبی توسط اپیکورس^۳ نیز توضیح داده شده است و حکم لذت طلبی اخلاقی این است که تعهد اخلاقی اساسی برای به حداکثر رساندن تجربه از خوشنودی اهمیت دارد. اخیراً فیلسوفان مسیحی لذت طلبی را مانند حکم ناپایدار با داشتن هدف پرهیز از گناه اعلام کرده اند، بعد از آن فیلسوفان انگلیسی مثل دیوید هوم^۴ و جرمی بنتام^۵ از حکم لذت طلبی برای قرار گرفتن در شرایط بر مبنای فلسفه سودگرایی استفاده کردند تا به فلسفه‌ای هدایت شده پشتیبانی کننده تحلیل روانی دارد برسند ولی اکثر آنها ریشه و بنیادی از رفتارگرایی می باشند، لذت طلبی زنده است و امروزه به خوبی به نام جدید از جانب روانشناسی لذت طلبی بیدار شده است. حداقل در جهان مدرن غرب، دنبال کردن خوشنودی به عنوان راهی برای دستیابی به رضایت از زندگی تصویب شده است: «نگران نباشید - شاد باشید» (پترسون^۶، ۲۰۰۵: ۲۵).

۲-۱-۳-۲. نظریه تعهد اجتماعی و رضایت^۷

با مقاومت در مقابل با لذت طلبی شیوه مقدس دیگری پدید آمد که می تواند با مفهوم اخلاقیات فراهم سازی خوشی و سعادت ارسطو - راست بودن برای خود درونی فرد (روح پلید) دنبال شود. با توجه به این دیدگاه، رضایت از زندگی واقعی فضیلت های فرد را دنبال کرده، آنها را پرورانده و با توجه به آنها زندگی می کند. ارسطو رضایت از زندگی احساسی را به صورت کج اخلاقی از جانب لذت طلبان برای مردم مطرح کرده است. (۱۸۰۶-۱۸۷۳) و برتراند راسل^۸ (۱۸۷۲-۱۹۷۰) مفاهیم جدید روانشناسی

1 . Hedonism Theory

2 . Aristuppus

3 . Epicurus

4 . David hume

5 . Jeremy Bentham

6 . Peterson

7 . Throery engagement

8 . Bertrand & Ruscell

مثلاً از راجرز^۱ (۱۹۵۱)، مفهوم جدید عملکرد کامل، مفهوم تحقق ذات و خودشکوفایی ماسلو^۲، ریف^۳ و سینگر دیدگاه سلامتی و تندرستی روانشناسی و تئوری^۴ دسی و ریان تعیین سرنوشت خود می باشد. تأییدهای ترکیب شده مربوط به اخلاقیات فراهم سازی خوشی و سعادت پیشنهاد می کند که مردم باید آنچه در آنها بهتر قابل پذیرش می باشد را توسعه دهند و سپس از این مهارتها و استعدادها در مورد سرویس و خدمت کردن با خوبی ها بیشتر استفاده کنند و این موارد و به طور خاص شامل رفاه افراد دیگر یا سند قانونی نوع بشر می باشد. به صورت ذکر شده، روش های مختلف روانشناسی به طور نسبی در این دو اصل دستیابی به رضایت از زندگی ما می باشد. اغلب این شیوه ها به شکل مستقل از شیوه های دیگر برگرفته شده اند که با سردرگمی و گرایش به انجام کارهایی در قالب هر شیوه برای بیان «شادی» به عنوان برجستگی برای مضمون شان و برای انکار مطرح شده اند - به شرطی که تنها به استفاده آنها در جای دیگر توجه شود (پترسون، ۲۰۰۵: ۲۶).

۳-۳-۲. نظریه های تعهد اجتماعی

۱-۳-۳-۲. دورکیم

از نظر دورکیم، سرچشمه هر گونه فعالیت اخلاقی، تبعیت منافع خصوصی از منافع عمومی است و تبعیت منافع خصوصی از منافع عمومی، متضمن روحیه فداکاری و ایثار بوده که یک ویژگی اخلاقی است. دورکیم در بحث خود پیرامون اخلاق، آن را تأمین کننده روح کنترل جامعه که باید در درون، حضور داشته باشد، می داند. او تأکید می کند که واقعیت های اجتماعی و به ویژه قواعد اخلاقی تنها در صورت درونی شدن در وجدان فردی، به راهنما و نظارت کننده مؤثر بر رفتار بشری تبدیل می شوند، ضمن آنکه همچنان مستقل از افراد باقی خواهند ماند. بنابراین نظر، الزام، دیگر تحمیل صرف نظارت های خارجی بر اراده فردی نخواهد بود، بلکه شکل یک اجبار اخلاقی برای اطاعت از قانون را به خود خواهد گرفت. دورکیم همچنین پای بندی به نقش های اجتماعی را عامل ایجاد همبستگی در جوامع برخوردار از تقسیم کار پیچیده معرفی می کند (کوزر، ۱۳۸۴: ۹۰).

1 . Rogers
 2 . Maslow
 3 . Ryff and singer
 4 . Deci and Ryan

دورکیم سرچشمه هر گونه فعالیت اخلاقی را تبعیت منافع خصوصی از منافع عمومی می داند که این امر متضمن روحیه فداکاری و ایثار بوده که یک ویژگی اخلاقی است. از نظر دورکیم کنشگران اجتماعی از آن جا که عامل اجرای نقش های خانوادگی یا اجتماعی معین هستند، در شبکه ای از تعهدات و تکالیف قرار می گیرند که حق ندارند آنها را نادیده بگیرند. انسان ها نمی توانند بدون توافق با هم، بدون پذیرش ایثارهای متقابل، بدون برقرار کردن پیوندهای پایدار با یکدیگر، به صورت جمعی زندگی کنند (دورکیم، ۱۳۹۲: ۲۰۰).

۱-۳. روش تحقیق

فصل سوم تحقیق حاضر به روش شناختی آن اختصاص یافته است. در این مقوله طی چند عنوان کلی به بررسی روش تحقیق، تکنیک جمع آوری داده ها، جمعیت آماری، حجم نمونه، شیوه نمونه گیری، تعریف مفاهیم و نحوه عملیاتی متغیرها، روش تحلیل داده ها، سطح اندازه گیری متغیرها و اعتبار و روایی ابزار اندازه گیری اشاره می گردد.

در بررسی های اجتماعی، روش های تحقیق گوناگونی وجود دارد. انتخاب روش تحقیق بستگی به اهداف و ماهیت موضوع پژوهش و امکانات اجرایی آن دارد. رویکرد مورد استفاده در پژوهش حاضر کمی و کیفی می باشد. در رویکرد کمی از روش پیمایش و در رویکرد کیفی از روش پدیدارشناسی استفاده می شود. در این نوع تحقیق، پدیده توصیفی می تواند اطلاعات پایه، اقدامات، رفتارها و تغییرات پدیده ها باشد، اما همیشه توصیف پدیده، چیزی است که از منظر محقق و شرکت کنندگان در تحقیق درباره پدیده به نظر می رسد؛ این تحقیق درباره نحوه کارکرد پدیده انجام نمی شود.

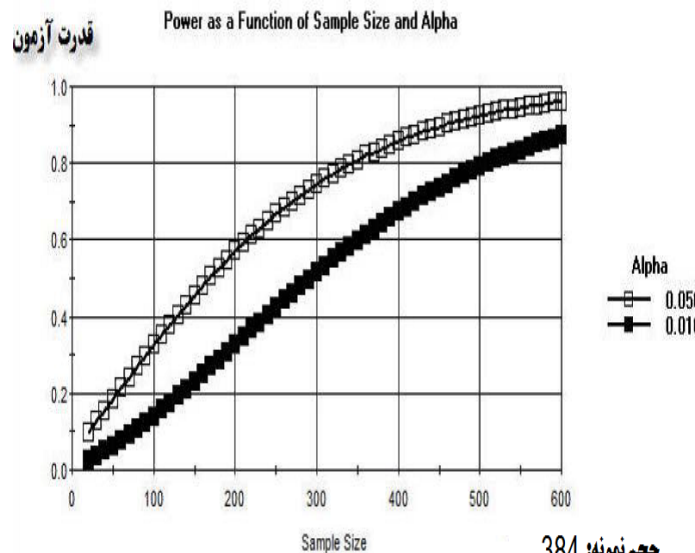
۲-۳. جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه شهروندان ۱۸ سال به بالای شهر شهرکرد می باشد که تعداد آنها بر اساس آخرین آمار در حدود ۱۸۵۰۰۰ نفر می باشد.

۳-۳. حجم نمونه و شیوه نمونه گیری تحقیق

با توجه به گستردگی میزان جامعه آماری و عدم امکان دسترسی به همه ی اعضای جامعه، باید تعدادی از افراد را که معرف جامعه کل باشند به عنوان حجم نمونه انتخاب کنیم. در این پژوهش با استفاده از نرم افزار

سمپل پاور به استخراج حجم نمونه پرداخته شد که حجم نمونه ی پژوهش حاضر ۳۸۴ نفر می باشد.

حجم اثر: ۰/۱۵

خطا: ۰/۰۵

حجم نمونه: ۳۸۴ نفر

توان آزمون: ۰/۸۰

نمودار فوق حجم نمونه مورد نیاز را با توجه به قدرت آزمون و آلفا برای حجم اثر ۰/۱۵ نشان می دهد. همان گونه که مشاهده می شود برای خطای ۰/۰۵ و قدرت آزمون ۰/۸۰، که مورد توافق پژوهشگران است، حجم نمونه ۳۸۴ نفر مورد نیاز است. در پژوهش حاضر حجم اثر ۰/۱۵ در نظر گرفته شده است. بنابراین در پژوهش حاضر بر اساس آلفای ۰/۰۵ و قدرت آزمون ۰/۸۰ و حجم اثر ۰/۱۵ تعداد ۳۸۴ نفر از طریق محاسبات نرم افزار سمپل پاور محاسبه گردید.

شیوه نمونه گیری در این تحقیق خوشه ای می باشد. بدین ترتیب که ابتدا تعدادی از مناطق شهر شهر کرد به صورت تصادفی انتخاب و سپس از شهروندان ۱۸ سال به بالای ساکن در مناطق انتخاب شده به صورت تصادفی ساده نمونه نهایی انتخاب گردیده است.

۴-۳. سطح تحلیل، واحد تحلیل و واحد مشاهده

سطح تحلیل در این تحقیق سطح خرد می باشد، زیرا در این تحقیق نگرش شهروندان در ارتباط با متغیرها و عوامل مورد نظر ارزیابی شده است. واحد تحلیل در این پژوهش نیز شهروندان ۱۸ سال به بالای شهرکرد هستند و همچنین واحد مشاهده نیز در تحقیق حاضر فرد است، زیرا پرسشنامه ها توسط افراد تکمیل گردیده است.

۵-۳. ابزار تحقیق

در این پژوهش برای گردآوری داده های کمی از پرسش نامه بسته استفاده می شود. به منظور تهیه ی پرسشنامه ای که دارای روایی لازم باشد مراحل زیر انجام شده است:

۱. مطالعه نظری پیرامون موضوع
  ۲. تعریف مفهومی متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق و تعیین شاخص های عینی آن
  ۳. تهیه ی سؤالاتی برای سنجش متغیر عمده تحقیق، که همان متغیر وابسته می باشد
  ۴. تهیه سؤالاتی برای هریک از متغیرهای مستقل مورد نظر در این تحقیق
  ۵. تنظیم پرسشنامه به شکل نهایی و اجرای آن در بین ۳۰ نفر از پاسخگویان بر اساس سهم آنها در جامعه آماری^۱
  ۶. تعیین روایی و پایایی متغیرهای مختلف در پرسشنامه.
  ۷. حذف برخی سؤالات و گویه ها جهت افزایش روایی پرسشنامه و تأیید نهایی توسط استاد راهنما
  ۸. مرحله ی بعد تکمیل پرسشنامه توسط پاسخگویان است که بعد از تأیید پرسشنامه از جانب استاد راهنما انجام می پذیرد.
- برای گردآوری اطلاعات کیفی نیز از پرسشنامه باز استفاده می شود و با تکنیک مصاحبه عمیق بررسی می شود.

^۱ . Pretest

۶-۳. تعریف عملیاتی متغیرهای تحقیق

۱-۶-۳. متغیر وابسته

تعهد اجتماعی

شماره سؤالات	شاخص ها	نام متغیر
۱ تا ۵	رعایت داوطلبانه هنجارها	تعهد اجتماعی
۶ تا ۱۱	درونی شدن ارزش ها	
۱۲ تا ۱۹	پایبندی به جامعه	
۲۰ تا ۲۳	یکسان پنداری خود با دیگران	
۲۴ تا ۳۰	پایبندی به خانواده	

۲-۶-۳. متغیرهای مستقل

رضایت اجتماعی

شماره سؤالات در پرسشنامه	شاخص ها	نام متغیر
۳۱ تا ۳۶	امید به آینده	رضایت اجتماعی
۳۷ تا ۴۳	رضایت از خانواده	
۴۴ تا ۴۸	رضایت از سلامتی	
۴۹ تا ۵۶	رضایت از دولت	

کیفیت زندگی

نام متغیر	شاخص ها	شماره سؤالات در پرسشنامه
کیفیت زندگی	کیفیت زندگی جسمی	سؤالات ۵۷ تا ۶۱
	کیفیت زندگی روحي - روانی	سؤالات ۶۲ تا ۶۶
	کیفیت زندگی اجتماعی	سؤالات ۶۷ تا ۷۱
	کیفیت زندگی اقتصادی	سؤالات ۷۲ تا ۷۶

۷ - ۳. اعتبار و پایایی ابزار سنجش

از اصول اساسی پژوهش، سنجش میزان اعتبار^۱ و پایایی^۲ آن است. بدنی منظور از روش های مختلفی استفاده می شود، اما این روش ها برای سنجش «قابلیت اعتبار و میزان پایایی» پرسشنامه متفاوت است.

در پژوهش حاضر، به منظور تعیین میزان اعتبار پرسشنامه از برخی شیوه ها یعنی انجام مقدماتی پژوهش برای تعیین مسائل و مشکلات احتمالی در سؤالات پژوهش، استفاده از دیدگاه صاحب نظران و متخصصان برای یافتن اعتبار صوری سؤالات پرسشنامه استفاده شده است.

اعتبار صوری نوعی اعتبار محتوایی است که بر اساس آن وفاق صاحب نظران در مورد بررسی شاخص ها، دلیل بر اعتبار آنهاست و عدم اتفاق نظر در مورد هر شاخص به معنای اعتبار صوری آن است. در این صورت مشخص می شود که بررسی ارتباط بین کیفیت زندگی و رضایت اجتماعی با میزان تعهد اجتماعی شهروندان شهرکرد واقعاً می تواند آنچه در این رابطه مدنظر بوده است را اندازه گیری نمایند.

از سوی دیگر، به منظور حصول میزان پایایی پرسشنامه از روش هماهنگی درونی گویه ها که با استفاده از روش آلفای کرونباخ صورت می گیرد استفاده می شود. بر اساس این روش هر قدر گویه های یک بعد، هماهنگی بیشتری داشته باشند ضریب آلفای کرونباخ افزایش می یابد. اندازه آلفا به پایایی تک تک گویه ها بستگی دارد. برای افزایش مقدار آلفا و در نتیجه افزایش پایایی مقیاس باید همه ی گویه های ناپایدار را حذف

ارتباط کیفیت زندگی و رضایت سیاسی و اجتماعی
(مطالعه موردی شهروندان شهرستان شهرکرد)

1 . Validity

2 . Reliability

کرد. بدین منظور باید دید با حذف هر گویه معین مقدار آلفا چقدر می شود. در پژوهش حاضر نیز گویه هایی که موجب کاهش آلفا شدند حذف گردیدند تا اینکه پرسشنامه نهایی با ضریب آلفای بالای ۰/۷ استخراج گردید.

۴-۱. آمار توصیفی

۴-۱-۱. جنس

جدول شماره ۴-۱: توزیع فراوانی بر حسب جنس

جنس	فراوانی	درصد
مرد	۲۰۸	۵۴/۱۶
زن	۱۷۶	۴۵/۸۴
کل	۳۸۴	۱۰۰

داده های جدول ۴-۱ نشان می دهد که ۵۴/۱۶ درصد افراد مورد مطالعه زن و ۴۵/۸۴ درصد دیگر را مرد تشکیل داده اند.

۴-۱-۲. وضعیت تأهل

جدول شماره ۴-۲: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تأهل

وضعیت تأهل	فراوانی	درصد
مجرد	۲۱۰	۵۹/۹۰
متاهل	۱۵۴	۴۰/۱۰
کل	۳۸۴	۱۰۰

داده های جدول مزبور نشان می دهد که ۵۹/۹۰ درصد افراد مورد مطالعه مجرد و ۴۰/۱۰ درصد دیگر متأهل می باشند.

۴-۱-۳. سن

جدول شماره ۴-۴ مربوط به متغیر کیفیت زندگی و مؤلفه‌های آن، نشان می‌دهد که در میان مؤلفه‌های کیفیت زندگی بیشترین میانگین مربوط به کیفیت زندگی جسمی (۳/۷۴) و کمترین میانگین مربوط به کیفیت زندگی اقتصادی (۲/۴۶) می‌باشد. میانگین کیفیت زندگی روحی - روانی (۳/۳۷) و کیفیت زندگی اجتماعی (۳/۲۳) و میانگین کلی کیفیت زندگی نیز (۳/۲۰) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

۵-۱-۴. رضایت اجتماعی

جدول شماره ۵-۴. توزیع فراوانی بر حسب رضایت اجتماعی

میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		مؤلفه‌های رضایت اجتماع
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۲/۶۵	۵/۷۳	۲۲	۱/۰۹	۸۱	۱/۱۲	۱۰۸	۱/۶۶	۸۷	۱/۴۰	۸۶	امید به آینده
۳/۵۱	۱/۱۵	۶۲	۱/۷۱	۱۴۱	۱/۳۳	۱۲۸	۱/۶۳	۳۷	۱/۱۶	۱۶	رضایت از سلامتی
۳/۶۶	۱/۶۴	۱۱۰	۱/۰۵	۱۰۰	۱/۸۵	۱۳۰	۱/۵۲	۲۵	۱/۹۴	۱۹	رضایت از خانواده
۳/۰۳	۱/۴۱	۴۰	۱/۳۲	۲۷	۱/۴۶	۱۱۷	۱/۱۵	۶۲	۱/۶۲	۶۰	رضایت از دولت
۳/۲۰											رضایت اجتماع

جدول شماره ۴-۵ مربوط به متغیر رضایت اجتماعی و مؤلفه‌های آن، نشان می‌دهد که در میان مؤلفه‌های رضایت اجتماعی بیشترین میانگین مربوط به رضایت از خانواده (۳/۶۶) و کمترین میانگین مربوط به امید به آینده (۲/۶۵) می‌باشد. میانگین رضایت از سلامتی (۳/۵۱) و رضایت از دولت (۳/۰۳) و میانگین کلی رضایت اجتماعی نیز (۳/۲۲) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

۶-۱-۴. تعهد اجتماعی

جدول شماره ۶-۴. توزیع فراوانی بر حسب تعهد اجتماعی

میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		مؤلفه - های رضایت اجتماعی
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۳/۴۳	۶۳/۱۵	۶۰	۶۲/۴۰	۱۵۶	۷۴/۲۴	۹۵	۳۸/۹	۳۶	۶۳/۹	۳۷	رعایت هنجارها
۳/۴۲	۳۵/۲۱	۸۲	۴۳/۲۳	۹۰	۴۵/۴۲	۱۶۳	۲۱/۵	۲۰	۵۵/۷	۲۹	درونی شدن ارزش ها
۳/۴۹	۶۲/۱۵	۶۰	۹۷/۴۲	۱۶۵	۴۴/۲۳	۹۰	۹۳/۱۰	۴۲	۸۷/۶	۲۶	پابندی به جامعه
۳/۳۹	۳۳/۱۸	۷۰	۵۱/۳۱	۱۲۱	۴۲/۲۹	۱۱۳	۲۹/۱۳	۵۱	۵۵/۷	۲۹	یکسان پنداری
۳/۹۱	۲۵/۳۱	۱۲۰	۵۰/۳۷	۱۴۴	۴۳/۲۳	۹۰	۶۵/۳	۱۴	۸/۲	۸	پابندی به خانواده
۳/۵۳											تعهد اجتماعی

ارتباط کیفیت زندگی و رضایت سیاسی و اجتماعی
(مطالعه موردی شهروندان شهرستان شهرکرد)

جدول شماره ۶-۴ مربوط به متغیر تعهد اجتماعی و مؤلفه‌های آن، نشان می‌دهد که در میان مؤلفه‌های تعهد اجتماعی بیشترین میانگین مربوط به پابندی به خانواده (۳/۹۱) و کمترین میانگین مربوط به یکسان پنداری خود با دیگران (۳/۳۹) می‌باشد. میانگین رعایت داوطلبانه هنجارها (۳/۴۳)، درونی شدن ارزش‌ها (۳/۴۲)، پابندی به جامعه (۳/۴۹) و میانگین کلی تعهد اجتماعی نیز (۳/۵۳) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

۲-۲. آمار استنباطی

۱-۲-۲. بررسی وضعیت نرمال توزیع داده‌ها

برای استفاده از آزمون‌های پارامتریک، پیش شرط‌هایی وجود دارد که عبارتند از: شرط نرمال بودن داده‌ها. جهت بررسی نرمال بودن عامل‌ها از آزمون تک نمونه‌ای کلموگروف - اسمیرنوف به قرار زیر استفاده می‌شود.

H_0 : داده‌ها از توزیع نرمال برخوردارند

H_1 : داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند

با توجه به جدول شماره ۱۱ می‌توان نتیجه گرفت که چون مقادیر سطح معناداری کلیه متغیرهای پژوهش بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشند پس می‌توان گفت که این عامل نرمال بودن توزیع داده‌ها را می‌رساند و می‌توان در تحلیل فرضیه‌های پژوهش، آزمونهای پارامتریک را بکار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

قبل از بررسی آزمون فرضیه‌های پژوهش در این قسمت به آمار توصیفی متغیر اصلی پژوهش یعنی احساس امنیت اجتماعی پرداخته می‌شود.

بر اساس یافته‌ها در میان مؤلفه‌های کیفیت زندگی بیشترین میانگین مربوط به کیفیت زندگی جسمی (۳/۷۴) و کمترین میانگین مربوط به کیفیت زندگی اقتصادی (۲/۴۶) می‌باشد. میانگین کیفیت زندگی روحی - روانی (۳/۳۷) و کیفیت زندگی اجتماعی (۳/۲۳) و میانگین کلی کیفیت زندگی نیز (۳/۲۰) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

در میان مؤلفه‌های رضایت اجتماعی بیشترین میانگین مربوط به رضایت از خانواده (۳/۶۶) و کمترین میانگین مربوط به امید به آینده (۲/۶۵) می‌باشد. میانگین رضایت از سلامتی (۳/۵۱) و رضایت از دولت (۳/۰۳) و میانگین کلی رضایت اجتماعی نیز (۳/۲۲) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

همچنین در میان مؤلفه‌های تعهد اجتماعی بیشترین میانگین مربوط به پابندی به خانواده (۳/۹۱) و کمترین میانگین مربوط به یکسان‌پنداری خود با دیگران (۳/۳۹) می‌باشد. میانگین رعایت داوطلبانه هنجارها (۳/۴۳)، درونی شدن ارزش‌ها (۳/۴۲)، پابندی به جامعه (۳/۴۹) و میانگین کلی تعهد اجتماعی نیز (۳/۵۳) می‌باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

اکنون بعد از بررسی آمار توصیفی متغیر اصلی به آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخته خواهد شد.

بررسی فرضیه‌های اصلی:

آزمون فرضیه اصلی شماره ۱: بین کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد ارتباط وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. یافته‌ها نشان دادند که با توجه به مقدار معناداری (**sig**) محاسبه شده بین دو دامنه که برابر با ۰/۰۰۰ می‌باشد و چون این عدد کوچکتر از ۰/۰۵ است، لذا بین دو متغیر کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین با توجه به شدت همبستگی

بدست آمده ما که برابر با ۰/۳۷ است، لذا همبستگی مثبت، با شدت متوسط و با جهت مستقیم بین دو متغیر کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی وجود دارد؛ بدین صورت که هرچه میزان کیفیت زندگی بیشتر باشد میزان تعهد اجتماعی افزایش پیدا می کند. لذا بر این اساس فرضیه اصلی شماره ۱ پژوهش تایید می شود.

یافته های پژوهش حاضر مبنی بر ارتباط بین کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی با یافته های پژوهش های بهرامپور و قلی زاده (۱۳۹۵)، سیدی (۱۳۹۵) و ایمان و مرادی (۱۳۸۸) همخوانی دارد. هرکدام از پژوهشگران فوق در مطالعات خود در پژوهش های خود به ارتباط بین کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی پی بردند.

آزمون فرضیه اصلی شماره ۲: بین رضایت اجتماعی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد ارتباط وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. یافته ها نشان دادند که با توجه به مقدار معناداری (sig) محاسبه شده بین دو دامنه که برابر با ۰/۰۰۰ می باشد و چون این عدد کوچکتر از ۰/۰۵ است، لذا بین دو متغیر رضایت اجتماعی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین با توجه به شدت همبستگی بدست آمده ما که برابر با ۰/۴۳ است، لذا همبستگی مثبت، با شدت متوسط و با جهت مستقیم بین دو متغیر رضایت اجتماعی و تعهد اجتماعی وجود دارد؛ بدین صورت که هرچه میزان رضایت اجتماعی بیشتر باشد میزان تعهد اجتماعی افزایش پیدا می کند. لذا بر این اساس فرضیه اصلی شماره ۲ پژوهش تایید می شود.

یافته های پژوهش حاضر مبنی بر ارتباط بین کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی با یافته های پژوهش های سیدی (۱۳۹۵) و ایمان و مرادی (۱۳۸۸) همخوانی دارد. هرکدام از پژوهشگران فوق در مطالعات خود در پژوهش های خود به ارتباط بین کیفیت زندگی و تعهد اجتماعی پی بردند.

بررسی فرضیه های فرعی:

آزمون فرضیه شماره ۱: بین کیفیت زندگی جسمی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد ارتباط وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. یافته ها نشان دادند که با توجه به مقدار معناداری (sig) محاسبه شده بین دو دامنه که برابر با ۰/۰۰۰ می باشد و چون این عدد کوچکتر از ۰/۰۵

است، لذا بین دو متغیر کیفیت زندگی جسمی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین با توجه به شدت همبستگی بدست آمده ما که برابر با ۰/۳۶ است، لذا همبستگی مثبت، با شدت متوسط و با جهت مستقیم بین دو متغیر کیفیت زندگی جسمی و تعهد اجتماعی وجود دارد؛ بدین صورت که هرچه میزان کیفیت زندگی جسمی بیشتر باشد میزان تعهد اجتماعی افزایش پیدا می کند. لذا بر این اساس فرضیه فرعی شماره ۱ پژوهش تایید می شود.

یافته های پژوهش حاضر مبنی بر ارتباط بین کیفیت زندگی جسمی و تعهد اجتماعی با یافته های پژوهش های سیدی (۱۳۹۵) و ایمان و مرادی (۱۳۸۸) همخوانی دارد. هرکدام از پژوهشگران فوق در مطالعات خود در پژوهش های خود به ارتباط بین کیفیت زندگی جسمی و تعهد اجتماعی پی بردند.

آزمون فرضیه شماره ۲: بین کیفیت زندگی روحی - روانی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد ارتباط وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. یافته ها نشان دادند که با توجه به مقدار معناداری (sig) محاسبه شده بین دو دامنه که برابر با ۰/۰۰۰ می باشد و چون این عدد کوچکتر از ۰/۰۵ است، لذا بین دو متغیر کیفیت زندگی روحی - روانی و تعهد اجتماعی در بین شهروندان شهرکرد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین با توجه به شدت همبستگی بدست آمده ما که برابر با ۰/۳۳ است، لذا همبستگی مثبت، با شدت متوسط و با جهت مستقیم بین دو متغیر کیفیت زندگی روحی - روانی و تعهد اجتماعی وجود دارد؛ بدین صورت که هرچه میزان کیفیت زندگی روحی - روانی بیشتر باشد میزان تعهد اجتماعی افزایش پیدا می کند. لذا بر این اساس فرضیه فرعی شماره ۲ پژوهش تایید می شود.

فهرست منابع و مآخذ

فارسی

- قرآن کریم

- نهج البلاغه

- آبرکرامبی، نیکلاس. (۱۳۸۲). فرهنگ جامعه‌شناسی. ترجمه حسن پویان، تهران: چاپخش.

- آرگایل، مایکل. (۱۳۸۳). روانشناسی شادی. ترجمه‌ی مسعود گوهری انارکی، حمید طاهر نشاط دوست، حسن پالاهنگ و فاطمه بهرامی. اصفهان: انتشارات: جهاد دانشگاهی اصفهان.

- آرمند، محمدعلی و سیدپویا رسولی نژاد، (۱۳۹۴). بررسی رابطه سبک زندگی اسلامی با نشاط اجتماعی و رضایت از زندگی شهر یزد، همایش ملی سبک زندگی، نظم و امنیت، زنجان: دانشگاه زنجان.

- آرون، ریمون (۱۳۷۰)، مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران: آموزش انقلاب اسلامی.

- ابراهیمی، قربانعلی؛ وحید جان محمدی لرگانی و سیده فاطمه اندرواژ، (۱۳۹۳). مطالعه جامعه شناختی پایبندی به هنجارهای اجتماعی و نقش تعهد اجتماعی و ابعاد مرتبط با آن (مطالعه موردی: ساکنین و گردشگران استان مازندران)، دومین کنفرانس ملی جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی، تهران: مؤسسه اطلاع رسانی نارکیش. ۴۰-۵۶.

- برگر، پیتر و لاکمن، تامس. (۱۳۷۵). ساخت اجتماعی واقعیت، ترجمه فریبرز مجیدی، تهران: نشر آموزش انقلاب اسلامی.

- بهرامپور، یوسف و پرستو قلیزاده، (۱۳۹۵). بررسی میزان رضایت اجتماعی شهروندان از بهسازی پیاده روها مطالعه موردی - شهر اسفراین، کنگره بین المللی تحولات نوین پایداری در معماری، شهرسازی، عمران و مهندسی ساختمان، ترکیه - استانبول، مرکز صنعت و ساخت و ساز YEM، کنسرسیوم آناپافت شهر - دانشگاه استانبول تکنیک ترکیه.

- حقیقتیان، منصور. (۱۳۹۴). بررسی رابطه دینداری با رضایت از زندگی در بین زنان شهر اصفهان. سومین کنفرانس ملی جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی. تهران: مؤسسه اطلاع رسانی نارکیش.

- سیدی، فرانک. (۱۳۹۵). عوامل موثر بر تعهد اجتماعی زنان در زندگی شهری. همایش بین المللی زنان و زندگی شهری. ۱۶ - ۱.

- شیرزادی، محمد. (۱۳۹۵). کیفیت زندگی و سلامت روانی. تهران: سخنوران.
- صادقیان، خدیجه و علمی، محمود. (۱۳۹۲). بررسی رابطه رضایت اجتماعی با مسئولیت اجتماعی دبیران دبیرستان‌های عجب‌شیر. مطالعات جامعه‌شناسی، سال پنجم، شماره ۱۹، تابستان. ۳۸ - ۲۱.
- کار، آلان. (۱۳۹۷). علم شادمانی و نیرو مندی های انسان. ترجمه ی حسین پاشا شریفی. تهران: انتشارات سخن.
- کریم دوست، رضا و دیگران. (۱۳۹۱). بررسی جامعه شناسی برخی از عوامل موثر بر میزان دینداری (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز). برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، شماره ۱۰، بهار.
- کوزر، لوییس. (۱۳۸۴). زندگی و اندیشه بزرگان جامعه شناسی. ترجمه: محسن ثلاثی. تهران: نشر علمی.
- گنجی، محمد و هلالی ستوده، مینا. (۱۳۹۰). رابطه گونه های دینداری و سرمایه اجتماعی (رویکردی نظری و تجربی در بین مردم شهرستان کاشان). جامعه شناسی کاربردی، سال بیست و دوم، شماره پیاپی ۴۲.
- مهدوی، محمدصادق. (۱۳۹۵). عوامل مؤثر بر رضایت زن و شوهر. تهران: نشر مبتکران.
- نائیجی، محمد حسین. (۱۳۹۰). ترجمه و شرح مصباح الانس. تهران: آیت اشراق.
- Alston, William. P. (1998). History of philosophy of Religion, in Routledge Encyclopedia of Philosophy, Edward Craig(ed), London: Routledge, Vol. 8, p 245.
- Bair.C.J. & wright, B.R.E. (2001), If You Love Me, Keep My Commandments, Ameta- Analysis of the Effect of Religion on crime, Journal of Research in Crime and Delinquency, vol. 38.
- Diener, E. E., Sun, M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (2000). Subjective well being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.